

บทที่ 6

ผลการประเมินของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์จากผ้า อำเภอมะรุม จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาเรื่องการพัฒนาการจัดการที่ดีของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์จากผ้า อำเภอมะรุม จังหวัดเชียงใหม่เชิงบูรณาการ สามารถสรุปผลการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประชุมเชิงปฏิบัติ และการทบทวนตนเอง ซึ่งมีกลุ่มที่มีความประสงค์ที่จะเข้าร่วม 7 กลุ่ม อีก 1 กลุ่ม คือกลุ่มผ้าฝ้ายถิ่นฐาน ชง ตำบลห้วยทราย อำเภอมะรุม จังหวัดเชียงใหม่ ไม่เข้มแข็งในการเข้าร่วมการประชุม ได้ประเด็นดังต่อไปนี้

6.1 ปัญหาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์จากผ้า

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทั้ง 7 กลุ่มขาดความรู้ความเข้าใจและไม่ทราบแนวทางการเริ่มต้น ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มซึ่งสามารถสรุปประเด็นได้ดังต่อไปนี้

- 1.1 ไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการวิเคราะห์บทบาทและศักยภาพของกลุ่ม ซึ่งข้อมูลที่ได้จะใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการผลิต การจำหน่าย การเข้าถึงกลุ่มลูกค้าและแหล่งเงินทุน
- 1.2 ไม่มีการคาดการณ์หรือพยากรณ์การขายล่วงหน้า ทำให้การผลิตในบางครั้งไม่ทันตามคำสั่งซื้อหรือผลิตมาจำหน่ายแล้วขายไม่ได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ทำให้สินค้าค้างสต็อกมากเกินไป
- 1.3 ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ การบันทึกบัญชีของกลุ่มยังเป็นแบบง่าย ๆ เช่น บันทึกเฉพาะรายรับและรายจ่าย การบันทึกบัญชีไม่สม่ำเสมอ ทำให้ขาดข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรงและเชื่อถือได้
- 1.4 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์จากผ้ายังต้องการความช่วยเหลือจากรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการวางแผนการผลิต การตลาด การบันทึกบัญชี การจัดการตลอดจนการวิเคราะห์ต้นทุน

6.2 การประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์จากผ้าเมื่อเข้าร่วมโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีดังนี้

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์จากผ้า อำเภอมะรุม จังหวัดเชียงใหม่เชิงบูรณาการ สามารถประเมินการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทั้ง 7 กลุ่มออกมาใน 3 ด้านด้วยกัน คือ ด้านการบริหารองค์กร ด้านการผลิตและบัญชี และด้านการตลาดผลการประเมินมีดังนี้

2.1 การประเมินการพัฒนาด้านการบริหารองค์กร

ผลการประเมินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์จากผ้าในการหาแนวทางเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์จากผ้าเข้าร่วมโครงการทั้งหมด 7 กลุ่มผลการประเมินมีดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเครื่องนอนจากนุ่น ตำบลสันโป่ง อำเภอมะรุม จังหวัดเชียงใหม่ มีการแบ่งงานกันทำภายในกลุ่ม แต่ยังคงขาดการวางแผนและการจัดการองค์กรอย่างต่อเนื่อง ไม่มีการพัฒนาการควบคุมผลการปฏิบัติงานของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ และยังคงขาดการพัฒนาตนเองด้านผลิตสินค้าเพราะสมาชิกกลุ่มมีน้อยเกินไปเป็นธุรกิจของครอบครัวซึ่งมีสมาชิกกลุ่มเพียง 2 คน

2. กลุ่มชุมชนพัฒนาอาชีพบ้านน้ำหลง ตำบลสันโป่ง อำเภอมะรุม จังหวัดเชียงใหม่ มีการพัฒนาการจัดการที่ดีขึ้นกว่าเดิมคือมีการวางแผนโครงสร้างองค์กรเพื่อการทำงานที่ดีของกลุ่ม ตลอดจนมีการแบ่งงานกันทำภายในกลุ่มมากขึ้นรวมถึงมีการควบคุมผลการปฏิบัติงานของสมาชิกกลุ่มแต่ยังคงขาดการร่วมมือจากสมาชิกกลุ่มอย่างแท้จริง

3. กลุ่มทอผ้าเกษตรกรรมบ้านหม้อ ตำบลสันโป่ง อำเภอมะรุม จังหวัดเชียงใหม่ให้ความสำคัญกับการวางแผนการดำเนินการกลุ่มมากขึ้นมีการแบ่งหน้าที่งานแต่ยังคงไม่มีการพัฒนาการด้านการบริหารจัดการที่ดีไม่มีการถ่ายทอดความรู้จากการอบรมการพัฒนาการจัดการที่ดีจากหัวหน้ากลุ่มสู่สมาชิกกลุ่ม

4. กลุ่มผ้าถักโครเชต์ ตำบลห้วยทราย อำเภอมะรุม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นกลุ่มที่มีการพัฒนาการจัดการที่ดีเนื่องจากมีการวางแผน การแบ่งงานกันทำ การจัดการระบบการบริหารจัดการและมีการพัฒนาตนเองของสมาชิกกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้กลุ่มยังได้รับการคัดเลือกจากมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีให้เป็นกลุ่มนำร่องในการพัฒนาการบริหารจัดการองค์กร

5. กลุ่มผ้าถักโครเชต์เมตตานารี ตำบลริมใต้ อำเภอมะรุม จังหวัดเชียงใหม่ คือกลุ่มที่มีการพัฒนาการจัดการกลุ่มที่ดีด้านการจัดองค์กร การวางแผน การควบคุมผลการปฏิบัติงานกลุ่มอย่างต่อเนื่องแต่ยังคงขาดการประสานงานระหว่างสมาชิกที่ดีพอ กล่าวคือการพัฒนาการจัดการที่ดีของกลุ่มยังคงไม่ได้มีการกระจายความรู้สู่สมาชิกกลุ่ม

6. กลุ่มหมอนลูกจันทร์ ตำบลริมเหนือ อำเภอมะรุม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ไม่มีการพัฒนาการจัดการที่ดีเท่าที่ควร กล่าวคือยังขาดการวางแผนอย่างต่อเนื่อง การ

แบ่งงานกันภายในกลุ่มยังไม่ได้เท่าที่ควร โดยเฉพาะการจัดระบบการบริหารจัดการที่ดีและไม่มีการพัฒนาตนเองเท่าที่ควร เพราะการรวมตัวของสมาชิกกลุ่มยังคงไม่ชัดเจนเนื่องจากเป็นภาพรวมของตำบลการดูแลไม่ทั่วถึง

7. กลุ่มผ้าทอพื้นเมือง ตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นกลุ่มที่มีการพัฒนาด้านการจัดองค์กรที่ดีโดยมีการวางแผน การควบคุมผลงานอย่างสม่ำเสมอและมีการจัดโครงสร้างระบบขององค์กรที่ดีสมาชิกกลุ่มมีฝีมือแรงงานที่ดีมีการพัฒนาตนเองเสมอ

โดยสรุปด้านการบริหารจัดการองค์กรของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทั้ง 7 กลุ่มส่วนใหญ่ยังคงขาดการพัฒนาการจัดการองค์กรที่ดีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งยังมีการจัดการและการบริหารกลุ่มแบบเดิม เพราะยังคงให้ความสำคัญของการรวมกลุ่มน้อยเนื่องจากคิดว่าเป็นเพียงอาชีพเสริมเท่านั้น ทำให้เรื่องการบริหารจัดการกลุ่มเป็นหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่มและผู้นำกลุ่มเท่านั้น

2.2 การประเมินการพัฒนาด้านการผลิตและบัญชี

1. กลุ่มเครื่องนอนจากนุ่น ตำบลสันโป่ง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ยังขาดการพัฒนาจัดทำบัญชีที่ชัดเจน ไม่มีบุคลากรดูแลรับรายจ่าย ไม่เคยมีการบันทึกการขายสินค้าคงคลังและการจัดซื้อวัตถุดิบ ประกอบกับวัตถุดิบของกลุ่มยังมีการสั่งซื้อจากที่อื่นทำให้ต้นทุนค่าขนส่งของกลุ่มสูงอีกทั้งสินค้าของทางกลุ่มอาศัยแรงงานคนล้วน ซึ่งส่งผลให้สินค้าของกลุ่มมีราคาสูง

2. กลุ่มชุมชนพัฒนาอาชีพบ้านน้ำหลง ตำบลสันโป่ง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีการพัฒนาการจัดการที่ดีทั้งด้านการจัดทำบัญชี กล่าวคือเริ่มมีการคำนวณต้นทุนการผลิตอย่างถูกต้องมีการคำนวณค่าเสื่อมราคา มีบุคลากรที่ดูแลด้านการจัดทำบัญชีอย่างถูกต้องเป็นหมวดหมู่สินค้าอย่างเป็นทางการและสม่ำเสมอ

3. กลุ่มทอผ้าเกษตรกรรมบ้านหม้อ ตำบลสันโป่ง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เริ่มมีการพัฒนาด้านการจัดทำบัญชีกลุ่มเริ่มมีบุคลากรจัดทำบัญชีกลุ่มและเริ่มมีการบันทึกการขายสินค้าคงคลังแต่งานทั้งหมดยังคงเป็นความรับผิดชอบของผู้นำกลุ่ม

4. กลุ่มผ้าถักโครเชต์ ตำบลห้วยทราย อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนนี้เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีพัฒนาการเริ่มมีการบันทึกการขายสินค้าคงคลังและการจัดซื้อวัตถุดิบ โดยมีหัวหน้ากลุ่มที่มีความเข้มแข็งมีศักยภาพในการพัฒนากลุ่มที่ดี และสมาชิกกลุ่มมีการให้ความร่วมมือ

5. กลุ่มผ้าถักโครเชต์เมตตานารี ตำบลลริไม้ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ มีการบันทึกบัญชีรายรับรายจ่ายของกลุ่ม รวมถึงการขายสินค้าคงคลังและการจัดซื้อวัตถุดิบอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตกันจกผ้าที่มีความเข้มแข็งทางการเงินสูง

6. กลุ่มหมอนลูกจันทร์ ตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ยังคงเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์จากผ้าที่ยังคงมีความอ่อนแอทางการเงิน กล่าวคือมีบุคลากรรับผิดชอบทางการเงินแต่ไม่มีการบันทึกบัญชีและจัดทำรายการสินค้าคงคลัง เนื่องจากทางกลุ่มมีสินค้าคงคลังอยู่ที่บ้านของสมาชิกที่เคยผลิตสินค้าได้โดยไม่มีการรวบรวมสินค้าคงคลังไว้ทีเดียว ทั้งนี้เป็นเพราะสินค้าของทางกลุ่มขายไม่ค่อยได้เนื่องจากลักษณะของสินค้าเป็นสินค้าที่ขายยาก

7. กลุ่มผ้าทอพื้นเมือง ตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นกลุ่มที่มีการจัดทำรายการบัญชีของกลุ่มอย่างเป็นทางการมีการคำนวณต้นทุนที่ชัดเจน และต้นทุนสินค้าต่ำ แต่ปัญหาของทางกลุ่มคือเกิดต้นทุนจมเนื่องจากสินค้าขายได้ไม่สม่ำเสมอเพราะเป็นไปตามฤดูกาลขายสินค้า และบางช่วงขาดแคลนแรงงานผลิตสินค้า

โดยสรุปการพัฒนาทางด้านการผลิตและบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีการพัฒนาทางการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายและการบันทึกสินค้าคงคลัง รวมถึงการจัดทำบัญชีจัดซื้ออย่างเป็นระบบมากขึ้น ทางกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ เริ่มมีความชัดเจนเรื่องต้นทุนการผลิตสินค้าและมีความเข้าใจในการคำนวณ การพิจารณาทางบัญชีและการเงินที่ดีเพื่อทำให้เกิดต้นทุนการผลิตที่ต่ำ แต่ยังคงมีบางกลุ่มที่ยังไม่มีการพัฒนาเกี่ยวกับการเงินและบัญชีเนื่องจากยังเป็นกลุ่มที่ไม่มีความเข้มแข็ง

2.3 การประเมินการพัฒนาด้านการตลาด

1. กลุ่มเครื่องนอนจากนุ่น ตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ยังคงมีปัญหาด้านการพัฒนาทางการตลาด เพราะไม่เคยมีการพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ยังคงรักษารูปแบบผลิตภัณฑ์เดิมๆที่เคยทำมาในอดีต จึงทำให้รูปแบบของสินค้าไม่มีมาตรฐาน มีการใช้วัตถุดิบแบบดั้งเดิมซึ่งทำให้ต้นทุนสินค้าสูงและทำให้สินค้ามีจุดด้อยเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งจึงทำให้ยอดขายสินค้าของกลุ่มไม่เป็นไปตามที่ต้องการรวมถึงทางกลุ่มไม่มีการจัดรายการส่งเสริมการขายจึงทำให้สินค้าของกลุ่มไม่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป

2. กลุ่มชุมชนพัฒนาอาชีพบ้านน้ำหลง ตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีการพัฒนารูปแบบสินค้าบ้างตามความต้องการของกลุ่มลูกค้าและมีการส่งเสริมการตลาดสม่ำเสมอซึ่งจัดเป็นนโยบายของกลุ่มในการเสนอขายสินค้า แต่ทางกลุ่มไม่มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ซึ่งจัดว่ามีความสำคัญมากในปัจจุบัน

3. กลุ่มทอผ้าเกษตรกรบ้านหม้อ ตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์และส่งเสริมการขายบ้างในบางครั้งแต่ทางกลุ่มไม่มีการพัฒนาการออกแบบสินค้า บรรจุภัณฑ์ และลวดลายผ้าเลยจึงทำให้สินค้าไม่มีความทันสมัยไม่สามารถต่อสู้ได้ในท้องตลาด

4. กลุ่มผ้าถักโครเชต์ ตำบลห้วยทราย อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีการพัฒนารูปแบบสินค้าให้มีความหลากหลายตลอดเวลา โดยใช้การส่งเสริมการตลาดควบคู่เสมอ จึงทำให้สินค้ามีพัฒนาการที่ดีแข่งขันได้ในตลาดทั่วไป แต่ทางกลุ่มไม่มีการพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์และป้ายฉลาก เพราะเน้นการขายส่ง

5. กลุ่มผ้าถักโครเชต์เมตตานารี ตำบลริมใต้ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีการพัฒนาด้านผลิตภัณฑ์และการส่งเสริมการตลาดในระดับปานกลาง กล่าวคือทางกลุ่มเน้นการขายให้กลุ่มลูกค้าประจำซึ่งขายได้อยู่แล้ว จึงไม่มีการพัฒนาเรื่องรูปแบบสินค้าและการหาตลาดใหม่ ประกอบกับขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านนี้

6. กลุ่มหมอนลูกจันทร์ ตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ คือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ไม่มีการพัฒนาด้านการตลาดเลย เพราะขาดความรู้และความชำนาญเป็นกลุ่มที่ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงของตลาด ยังคงรักษามาตรฐานการผลิตสินค้าแบบอดีต ซึ่งใช้เวลาผลิตนานผลิตสินค้าได้น้อย และขายได้น้อยกว่า เนื่องจากราคาสินค้าของกลุ่มค่อนข้างสูง จากกรณีที่สินค้าขายไม่ได้จึงไม่สนใจพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ไม่รู้จักการหาตลาด ทำให้สินค้าของกลุ่มเหลืออยู่ค่อนข้างมาก

7. กลุ่มผ้าทอพื้นเมือง ตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีการพัฒนาการทางการตลาดค่อนข้างน้อยเพราะเน้นการผลิตสินค้าตามความต้องการของลูกค้าเท่านั้น และมักคิดว่าการพัฒนาสินค้าแต่ละครั้งจะทำให้สิ้นเปลืองต้นทุน เพราะยอดขายสินค้าของตนเองขึ้นๆลงๆและทางกลุ่มค่อนข้างมีปัญหาทางการเงิน

โดยสรุปการพัฒนาเกี่ยวกับการตลาดของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์จากผ้าฯ ทุกกลุ่มมีการพัฒนาเกี่ยวกับการตลาดของกลุ่มค่อนข้างน้อย ทั้งนี้เพราะทุกกลุ่มยังขาดความรู้เกี่ยวกับการขยายการขยาย การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ การหาตลาด ทุกกลุ่มจึงมีปัญหาเกี่ยวกับการขายสินค้า ยอดขายสินค้าจึงไม่มีความแน่นอนขึ้นลงตามฤดูกาล